

EEN ZELDZAME PIJPENOVEN IN BREDA

door Piet Smiesing

PKN-leden die de pijpndag op 2 nov. j.l. in Leiden bezochten, konden kennis maken met Johan Heseman en het door hem meegebrachte materiaal van pijpen en brokstukken van de ovenwand, die in de Bredase Molenstraat werden opgegraven. De uit de 17e eeuw stammende pijpenoven vertoont grote overeenkomst met een in Engeland gangbaar oventype. Deze voor Nederland unieke vondst bracht de gemoederen van de Brabantse amateur-archeologen (AVB) danig in beweging. De gebeurtenissen rond de pijpenoven volgden elkaar hierna in snel tempo op.

Op zondag 24 nov. brachten enkele PKN-leden een bezoek aan de opgraving. Iedereen was het erover eens, dat deze oven - net als de Weertse pijpenoven - niet verloren mocht gaan. Op 26 nov. bezocht een team van het jeugdjournaal van de NOS de opgraving en presenteerde 's avonds beelden van de pijpenoven aan de jeugdige kijkers. Een dag later verscheen in 'De Stem', het dagblad voor Zuidwest-Nederland, een uitvoerig verslag van de blootgelegde pijpenoven. Hierin wordt vermeld, dat onder leiding van de Bredase stadsarcheoloog Guido van den Eynde zal worden gepoogd de oven te lichten voor transport naar het Breda's Museum. Al op 7 dec. kon dezelfde krant melden, dat de o-

ven veilig uit de grond was getild en naar het museum was overgebracht. Hier berust het 5500 kg zware gevaarte in het depot. Het ligt in de bedoeling de ovenrestanten en de erbij gevonden pijpenfragmenten een permanente plaats te geven in de vaste expositie van het Breda's Museum.

Wij zullen proberen de deskundigen die bij de opgraving van de oven betrokken waren, over te halen tot het schrijven van een uitgebreid artikel voor ons blad.

AANVULLING OP HET ARTIKEL DE PIJPENPOTTEN VAN ALPHEN AAN DEN RIJN

door Kees Faas

Het wapen op de pijpekop (PKN 52, afb. 7, blz. 275) is een gecombineerd wapen van Amsterdam (de gekroonde drie kruizen) en het wapen van Suriname (zie afbeelding).

Als motief voor deze versiering hebben wellicht exportbelangen naar Suriname gediend. Merkwaardig is, dat er geen VOC- of GWC-merkje op de voorkant voorkomt, zoals je zou verwachten. Meestal staan de wapens naast elkaar, zoals b.v. bij Amsterdam-Brunswijk (Afb. 898 in 'Kleipijpen' van W. Krommenhoek en A. Vrij) het geval is.

Onderstaande afbeelding is afkomstig uit het boek 'Wapens, vlaggen en zegels van Nederland', 1913, verzameld door T. van der Laars. Amsterdam - Drukkerij 'Jacob van Campen'.

